

د قربانی متعلق (۶۷) مسایل

تالیف : الشیخ محمد بن صالح المنجد (حفظه
الله تعالی)

پښتو ژباړه : عامر حسن (غفر له)

Ketabton.com

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى اله وصحبه ومن والاه اما بعد:

۱- اضحیه هغه حیوان ته وایی چی د غټ اختر په ورځو کی د الله د قربت

حاصلولو په نیت سره ذبح کولی شی لکه اوبنان، ګډی او بیزي غواګانی

او اضحیه ورته ځکه وایی چی پدی ورځو کی دا د اشراق په وخت کی ذبح کولی شی یعنی د دورځی د راخټو په وخت او دیته اضحیه او ضحیه هم وایی

۲- د اضحیه حکم د هجرت په دویم کال باندی نازل شوی دی او دا د اسلام

د شعایرو څخه ده چی د کتاب سنت او اجماع په ذریعه سره مشروع شوی ده

الله تعالی فرمایي خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی وکړه

او د هر امت لپاره مونځ یو عبادت (حج) ګرځولی دی دی لپاره چی دالله نوم

په هغه حیواناتو باندی واخلي چی الله دوی ته ورکړی دی

او قربانی کول د نبی علیه السلام نه قولا او عملا ثابت ده او پدی باندی تر وسه

پوری مسلمانان عمل کوی

۳- د قربانی اجر او ثواب ډیر زیات دی لیکن هیڅ حدیث کی دا نشته چی

خومره مقدار کی یی ثواب دی

ابن العربی المالکی رحمه الله فرمایي : د قربانی د فضایلو باره کی خلکو ډیر احادیث روایت کړی دی چی ټول عجایب او غرایب دی (صحیح ثابت ندی)

او باید هغه څوک دی دی مساله ته متوجه شی چی په اجتماعی ویب سایټو باندی احادیث نشروی او یو بل سره شریکوی

۴- د جمهورو علماو په نزد قربانی سنت موکده ده او بعضی علما وایی چی دا

په قدرت لرونکی باندی واجب ده

او دا د ابو حنیفه مذهب دی او یو روایت د امام مالک او احمد نه هم شته او شیخ الاسلام ابن تیمیه هم غوره کړی دی نو هیڅ مسلمان مومن چی قدرت لری هغه له جایز ندی چی دی کی کوتاهی وکړی

ابو هریره رضی الله عنه فرمایي د چا چی قدرت او وس وی او بیا هم قربانی ونکړی نو زمونږ عیدگاه ته دی نه راځی

۵- قربانی د ټولو خلکو په حق کې مشروع ده سپری وی که بڼځه مسافر وی او

که مقیم د باندې والا وی او که ښار والا مگر حاجی نو د امام مالک په نزد
حاجی قربانی نشي کولی بلکې هغه باندی هدیه لازمه ده او دا قول شیخ
الاسلام بن تیمیه رحمه الله اختیار کړی دی

او د هغه شاگرد ابن القیم هم غوره کړی دی او په معاصرینو کې د شیخ ابن
العثیمین همدا قول غوره کړی دی

۶- د چا سره چې د قربانی کولو لپاره پیسی نه وی نو څه باک نشته چې د چا

نه قرض وکړی کله چې هغه امید لری چې دا واپس کړی مثلاً که چیرته یی
وظیفه درلوده نو قرض به راوخلی او دمیاشتی په اخر کې د تنخواه نه به یی ورته
ادا کړی

یا دی د قربانی ځناور په کشتونو باندی واخلي البته که د قرض د واپس کولو
امید نه لری نو بهتره داده چې قرض ونکړی دی لپاره چې هغه شی په ځان
باندی واجب نکړی چې الله پری ندی واجب کړی

شیخ الاسلام بن تیمیه رحمه الله فرمایي که چیرته د قرض واپس کولو امید یی
لره نو قرض کول ورته بهتر دی او دا کار پری واجب ندی

۷- د هغه صدقاتو څخه چې مستحب دی یو دا هم ده چې د قرباني څخه

عاجز مسکین خوشحاله کړی شی او هغه داسې چې د قرباني کولو پیسې ورله ورکړي شی یا ورته یو حیوان هدیه کړي شی چې قرباني پری وکړي د عقبه بن عامر رضی الله عنه څخه روایت دی چې نبی علیه السلام د قرباني ځناور د صحابه مابین کی تقسیم کړی وو

او د ښوکارونو او نیکو څخه دا هم ده چې د چا چې ډیری قربانيانې وی هغه دی باید یو داسې فقیر ته یوه ترینه ورکړي چې اهل او عیال لری او د خپلوانو څخه وی چې په خپل کور کی حلاله کړی او هغه او د هغه اهل ټول په خوشحالی کی شریک شی

۸- د قرباني حکمتونه

۱- د الله تعالی عبادت کول پدی سره چې دالله تعالی حکم نافذکړی شی الله تعالی فرمایي الله ته ددی ځناورو غوښی او وینی نه رسیږی بلکی هغه ته ستاسو تقوی رسیږی

۲- د ابراهیم علیه السلام د سنتو ژوندی کول

۳- د الله تعالی په مختلفو نعمتونو باندی شکر ایستل او د هغی څخه یو نعمت د حیواناتو نعمت دی

الله تعالی فرمایي دی لپاره چې هغوی خپلو فایدو ته حاضر شی او د الله نوم په معلومو ورځو کی یادکړی ځکه الله تعالی دوی ته چارپایان ورکړی دی

۳- دی لپاره چی د مختلفو هیوادونو خلک د حج په بعضی شعایرو کی د یو بل سره شریک شی

۴- په ځان او اهل بیت باندی خرچه کول او د ګاونډیانو او دوستانو اکرام کول او د اختر په ورځ په فقیرانو باندی صدقه کول

۹- د قربانی ذبح کول د هغی په پیسو باندی د صدقه نه غوره دی ځکه

قربانی ذبح کول د اسلام د شعایرو او د نبی علیه السلام د سنتو څخه ده او دا د ایمة اربعه مذهب دی سعید بن المسیب فرمایي که زه په یوه بیزه باندی قربانی وکړم دا ماته ددی نه ډیر خوښ دی

چی سل درهمه صدقه ورکړم

او ځکه چی ذبح کول یو مستقل عبادت دی چی مقصود دی

الله تعالی فرمایي او خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی ورکړه

او که چیرته ددی نه خلکو مخ واړو او ددی په ځای یی د پیسو صدقه کول شروع کړل نو دا شعیره او حکم به معطل او عبث شی

۱۰- په قربانی کی اصل دادی چی دا د ژوندو په حق کی مشروع ده لکه نبی

علیه السلام او د هغه صحابه و به د خپل ځانونو او اهل بیت له طرفه قربانی کوله

او د مړو له طرفه قربانی کول هم جایز دی لیکن که هغوی وصیت کړی وی نو د هغوی د وصیت تنفیذ به کیری

یا د ژوندو سره که هغوی هم په مجازی طور سره حساب شی مثلاً یوکس د خپل ځان او اهل بیت له طرفه قربانی کوی او هغه د مړو او ژوندو دواړو نیت وکړی

۱۱- د مړی د طرفه د قربانی پیسی ورکول جایز دی او فقهای کرام فرمایی

چی ددی ثواب به مړی ته رسیږی او هغی ته فایده هم رسیږی لکه څنگه چی د هغه له طرفه د صدقه فایده هغه ته رسیږی

او شیخ الاسلام بن تیمیه رحمه الله فرمایی چی د مړی له طرفه د قربانی پیسی صدقه کول ددی نه بهتر دی چی قربانی ذبح کړی شی ځکه د مړی د طرفه قربانی کول د سلفو په وخت کی نه وو

۱۲- د قربانی د صحت لپاره دا شرط دی چی د چارپایانو څخه به وی لکه

لکه اوبان غواګانی ګډی او بیزی او ددی ټول اقسام ځکه الله تعالی فرمایي

۱۳- یوه ګډه او بیزه د یوکور د افرادو له طرفه کافی ده

نوکه یوکس دکور والاو نه قربانی وکړی یا یوی ښځی د خپل خاوند له طرفه یا
د اهل بیت له طرفه قربانی وکړه نو دا ټول به په اجرکی شامل وی او حکم د
قربانی به نافذ وی

ابو ایوب انصاری رضی الله عنه فرمایي یوکس به د ځان له طرفه او دکورو
خلکو له طرفه یوه قربانی کوله او خپله به یی هم خوړله او نورو ته به یی هم
ورکوله

۱۴- که چیرته قربانی کونکی په قربانی کی د یوکس د شمولیت نیت ونکړی

نو هغه به ددی نیت نه بغیر هم پکی شامل وی کله چی هغه دده د اهل بیتو
څخه وی

او د اهل بیت نه مراد هر هغه څوک دی چی په عرف او لغت کی پری ددی لفظ
اطلاق کیږی لکه اهل عیال ښځه او بچیان

۱۵- که چیره یوکور کی ډیر وروڼه سره د اولادو اوسیدل نو د ټولو د طرفه

یوه قربانی کافی ده البته که د هریو بیل بیل کور وی نو هر یوکور والا به بيله
بيله قربانی کوی

۱۶- د چا چی د یو ښځی نه ډیری ښځی وی د هغی ټولو له طرفه یوه

قربانی کافی ده لکه د نبی علیه السلام یوه قربانی د هغه د ټولو بیبیانو له طرفه
کافی شوی وه

لیکن یوه ښځه به د قربانی په څه شی سره خاص کولی نشی بلکی ټولی به یو
شان حیثیت لری

۱۷- په اوبښ کی وه کسان حصه اغستلی شی (د وه کسانو له طرفه کافی دی) او

دغه شان په غوا کی هم وه کسان شریکدی شی جابر بن عبدالله رضی الله
عنهما فرمایی چی د حدیبیه په موقع باندی مونږ د نبی علیه السلام سره یو
ځای قربانی وکړه او یو اوبښ مو د وه کسانو له طرفه حلال کړ او یوه غوا مو د وه
کسانو له طرفه ذبحه کړه

۱۸- په غوا يا اوبښ کی شراکت جايږي دی اګر که بعضی شريکان قربانی کول

نه غواړي بلکې نذري منلی وی يا صدقه کول غواړي يا د ميلمه لپاره غوښه کول غواړي يا وغيره وغيره او هر يو ته به د نيت ثواب ميلوېږي

۱۹- په غوا يا اوبښ کی د وه کسانو نه کم هم شريکيدی شی ځکه چې کله وه

پکې شراکت کولی شی نو من باب اولی پکې د وه نه کم شريکيدی شی

۲۰- په ګډه او بيزه کی د يو کس نه زیات شراکت نشی کولی ځکه دی باره کی

څه دليل نشته لکه څنګه چې اته يا ډير کسان په اوبښ او غواه کی نشی شريکيدی ځکه عبادات ټول توقيفی دی د حد نه تجاوز کول پکې صحيح ندی نه دکميت (خومره والی) په لحاظ سره او نه دکيفيت په لحاظ سره

۲۱- په قربانی کی کوم حيوان ذبح کول بهتر دی بعضی علما وایی چې

افضل دادی چې ګډ ذبح کړی شی ځکه دا د نبی علیه السلام عمل دی او جمهور علما وایی افضل اوبښ دی بيا غوا بيا ګډ بيا بيزه

او ددوی دليل دا حديث دی چې نبی علیه السلام فرمایي چا چې د جمعی په ورځ د جنابت غسل وکړ او بيا مسجد ته لاړی نو ګویا کی هغه د اوبښ صدقه

ورکړه او څوک چې په دویم ساعت کی لاړ نوکویاکی هغه د غوا صدقه وکړه او
څوک چې په دریم ساعت کی لاړ نوکویاکی هغه د ګډې قربانی وکړه
نو اوبن یی د ټولو نه مخکی ذکرکړه بیا یی غوا بیا یی ګډې

۲۲ - د قربانی لپاره هغه حیوان افضل دی چی چاق وی غوښه یی ډیره وی

په خلقت سره کامل وی بنایسته شکل لری

ابو امامه بن سهل فرمایی مونږ به د قربانی لپاره حیوانات څربول او مسلمانانو
به هم څربول

د انس رضی الله عنه څخه روایت دی چی نبی علیه السلام به په دوه ګډانو
قربانی کوله چی برکین او ښکره ور به وو

۲۳ - باید د قربانی ځناور هغه عمر ته رسیدلی وی چی شریعت د قربانی د

ځناور لپاره مقرر کړی دی

نبی علیه السلام فرمایی مه ذبحه کوی مگر دوه کلنی حیوان مگرکه ستاسو
حالت کمزوری وی نو د ګډی شیر میاشتینی بچی هم ذبح کولی شی

د مسنه نه مراد هغه دی چی غاښونه یی راغلی وی او جذعه بیا ددی نه کم دی

او مسنه په اوبانوکی د اوبی هغه بچی چی پینځه کاله یی شوی وی او شپږم یی
روان وی

او په غواهگانوکی هغه د غوا بچی چی دوه کاله یی شوی وی او دریم یی روان
وی

او په بیزوکی چی یو کال یی شوی وی او دویم کی روان وی

او په کډوکی چی شپږ میاشتی یی شوی وی او ومی کی داخلی وی

نو په قربانی کی ددی خاص عمر خیال کول ضروری دی نه پدی کی کموالی
جایز دی او نه تجاوز

۲۴ - باید د قربانی ځناور د قربانی کونکی په ملکیت کی وی یا یی اغستی

وی یا ورته چا هبه کړی وی یا ورته میراث کی پاتی شوی وی

او د یتیم ولی کولی شی چی د هغه د مال څخه د هغه لپاره قربانی وکړی کله
چی هغه پری خوشحالیږی او که ونه کړی شی نو زړه یی خفه کیږی

ابن قدامه رحمه الله فرمایي کله چی د یتیم له طرفه قربانی کوی نو په هغی
باندی به صدقه نه کوی بلکی ټوله غوښه به یتیم ته ورکوی ځکه د یتیم د مال نه
صدقه ورکول صحیح ندی

۲۵- د قربانی د صحت لپاره شرط دادی چی په مقرر وخت کی به قربانی

کوی کوم چی شریعت مقرر کړی دی

او د قربانی وخت د اختر د مونځ نه پس شروع کیږی

نبی علیه السلام فرمایي پدی ورځ کی اولنی کار چی مونځر یی کوو هغه دادی
چی مونځ کوو بیا راځو او قربانی کوو او چا چی دا کار وکړو نو هغه زمونځ
دسنتو تابعداری وکړه

۲۶- چا چی د اختر د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا قربانی یی نه

کیږی او نه به ورله کافی شی

نبی علیه السلام فرمایي چا چی د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا صرف
غوبنه ده چی خپل اهل ته یی وړاندی کوی او عبادت او نسک ندی

۲۷- د قربانی وخت د خلورمی ورځی په نمر پتیدو باندی ختمیږی یعنی د

قربانی خلور ورځی دی د اختر ورځ او دری ورځی د اختر د اولنی ورځ نه
وروسته

۲۸- د قربانی بهترین وخت اولنی ورځ ده او هغه وخت دی چی خلک د

مونځ نه فارغ شی او هره بله ورځ د هغی ورځی نه بهتره ده چی راتلونکی وی
ځکه پدی کی د خیر په کارکی مخکی والی دی او ښه خبره داده چی خلورمی
ورځی ته قربانی وروسته نکړی ځکه چی بعضی علماو ویلی دی د قربانی
ورځی صرف دری دی

۲۹- قربانی کول دورځی او دشیپي دواړو وختونوکی جایز دی البته دورځی

یی کول ډیر افضل دی دی لپاره چی د شعیره اظهار وشی او غریبانان یی ووینی

۳۰- که د قربانی وخت ترینه تیر شو او قربانی یی ونکړه نوکه صرف قربانی

وه هیڅ باک نشته البته که نذر یی منلی وو نو د قربانی قضایی به راړوی او
وروسته به یی ذبح کوی او د ذبح طریقه به همغه وی لکه څنگه چی یی اختر
کی ذبح کوی

۳۱- د قربانی د شروطو څخه دا هم دی چی د ټولو عیبونو نه به پاکه وی

کوم عیبونه چی د قربانی په صحت کی مانع وی

حُڪه قرباني ددي لپاره وي چي الله ته پري قربت حاصل شي او الله تعالى نه
قبلوي مگر پاڪ شي نو پڪار ده چي د قرباني خُناور د ٽولو عيئونو نه پاڪ وي

۳۲ - په حديثوڪي خلور داسي عيئونو راغلي دي چي کوم حيوان کي

موجود وي په هغي قرباني نه کيري

برا بن عازب رضي الله عنه فرمايي چي نبي عليه السلام په مونږکي ودريده او
ويي فرمايل په قرباني کي جايز ندي هغه حيوان چي په يوه سترگه باندې پروند
وي او پروند والي يي واضح وي هغه چي ځوډ وي او ځوډوالي يي ښکاره وي هغه
چي مريض وي او مرض يي ښکاره وي او هغه چي بالکل غوښه پکي نه وي

۳۳ - د ښکاره مرض نه مراد هغه بيماري ده چي د هغي اثار په حيوان

باندې ظاهر شي لکه تبه چي حيوان د خوراک خښکاک خڅه منع کړي او هغه
خارش چي غوښه ورله خرابه کړي او په صحت باندې ورله بد اثر وکړي يا داسي
زخم چي په بدن او صحت باندې ورله اثرکوي

البتہ معمولي مرض يا معمولي ځوډ والي يا لڼک د غوښي کموالي څه پرواه نکوي

۳۴ - پدی عیبونو پسی هغه عیبونه هم تړل کپری (یعنی هغه به هم ددی په

حکم کی وی) چی ددی پشان وی یا ددی نه سخت وی

لکه په دواړو سترگو پروند حیوان خکه دا د یو سترگی باندی د پروند حیوان نه بدتر دی

مرگ ته نژدی حیوان خکه دا د ډیر مریض حیوان نه بدتر حالت کی دی
دکوم حیوان چی یوه بڼه یا لاس کټ شوی وی خکه دا دکوچ حیوان نه بدتر دی

۳۵ - غور خکر لکی کوناتی که د پیدایش نه غیر موجود وی نو دداسی

حیوان باندی قربانی کول درست دی اوکه چیرته کټ کړی شوی وو نو بیا هم
پری قربانی جایز ده لیکن مکروه ده البته که دگپی لم کټ کړی شوی وی نو
دی باندی قربانی صحیح نده خکه دا د بدن په یو خاص جزکی نقصان دی

۳۶ - په هغه حیوان باندی قربانی کول مکروه دی چی غور یی شلیدلی وی

یا یی بعضی غابونه ولیدلی وی یا یی خکر مات شوی وی

۳۷ - په خصی ځناور باندی قربانی جایز ده ځکه نبی علیه السلام په دوه

داسی ګډانو باندی قربانی کړی وه چی خصیان وو او ځکه په خصی والی سره د حیوان غوښه خوړپری ابن قدامه رحمه الله فرمایي پدی مساله کی مونږ ته هیڅ اختلاف ندی معلوم

لکه څنگه چی نبی علیه السلام په غیر خصی حیوان باندی هم قربانی کړی ده لکه اهل سنو دا حدیث روایت کړی دی ابو سعید خدری رضی الله عنه فرمایي چی نبی علیه السلام به په یو غیر خص ځکروړګډ باندی قربانی کوله چی تک تور به وو

۳۸ - قربانی په دوه شیانو سره متعینه کیږی یا په قول سره چی ووايي دا

حیوان د قربانی لپاره دی یا په نیت سره چی د قربانی په نیت سره یو حیوان واخلی

۳۹ - کله چی یو حیوان د قربانی لپاره متعین کړی نو دی باندی یو څو

احکام لاکوکیږی

اددی خرڅول هبه کول وغیر جایز ندی

ځکه دا د هغه شی په خیر شوه چی نذر کولی شی مګرکه ددی نه په غوره بل حیوان یی بدل کړی یا یی خرڅ کړی چی بل ددی نه ښه واخلی

کله چی هغی ته داسی عیب ورسیری چی د قربانی کولو مانع ګرځی نو
ضروری ده چی هغه په یو بل حیوان سره بدل شی چی روغ وی
البتہ که دا عیب ورته بغیر د کوتاهی او تجاوز نه ورسیری نو بیا دی ذبحه کړی
خه باک نشته

که غلا کړی شو یا ضایع شو نو د هغی په شان بل راوړل به ددی ذمه واری وی
البتہ که بغیر د کوتاهی او بغیر د تجاوز نه ترینه ضایع شی نو خیر دی
که بچی راوړی نو د بچی حکم هم ددی حیوان دی هغی سره به ذبح کولی
شی

۴۰- چا چی د قربانی نیت وکړو او بیا یی نیت فسخ کړ نو هغه باندی هیڅ

نشته البتہ که د قربانی د حیوان تعیین یی کړی وی نو بیا یی ذبح کول ورباندی
واجب دی او رجوع نشی کولی ځکه دا په تعیین سره دده د ملکیت نه وتلی دی

۴۱- د قربانی کونکی لپاره بهتره ده چی پخپله باندی حیوان ذبح کړی کله

چی خپله ذبح کولی شی ځکه ذبح یو عبادت دی او د الله قربت دی نو باید
انسان یی پخپله ترسره کړی

او ځکه دا د نبی علیه السلام طریقه وه او نبی علیه السلام په هر شی کی زموږ
لپاره نمونه ده

اوکه پخپله یی نشوه ذبح کولی نو بل چا ته دی ورکړی چی ذبح یی کړی ورله

۴۲- د قربانی د ذبح کولو لپاره بل څوک نایب ګرځول جایز دی ځکه نبی

عليه السلام په حجه الوداع کی دری شپيته اوسنان پخپله ذبح کړی وو او باقی یی علی رضی الله عنه ته سپارلی وو نو هغه سل مکمل کړل

۴۳- افضل داده چی هغه چاته ذبح وسپاری چی متقی وی او د ذبح په

احکامو باندی علم لری

امام قرافي فرمایي خلکو به د ذبح لپاره دین داره خلک اختیارول

او د مسلمان لپاره احتیاط دی کی دی چی خپله ذبیحه یهودی یا عیسای ته ونه سپاری

۴۴- څوک چی د قربانی اراده لری هغه له جایز ندی چی خپل نوکان

وېستان کټ کړی د ذوالحجه د اولی ورځی نه تر دی چی قربانی وکړی

ام سلمه رضی الله عنها فرمایي چی نبی علیه السلام فرمایلی دی کله چی د ذوالحجه لس ورځی راشی او یوکس د قربانی اراده لری نو هغه له جایز ندی چی د خپلو وېستو یا خرمن نه څه شی کټ کړی

او یو بل روایت کی دی چی ندی اخلی د خپلو ویستانو او د خپلو نوکانو نه څه شی

امام نووی فرمایي چی د ویستو او نوکانو نه د اغستلو معنی داده چی نوک په قلم کولو یا ماتولو سره کټ کړی شی یا ویستان په خړولو وړوکی کولو ویستلو سوزولو وغیره سره ختم کړی شی

او د ویستانو نه مراد د سر ویسته د تخرگونو ویسته د بریتونو ویسته د نامه نه لاندی ویسته او د بدن ټول ویستان دی

نو د اختر د مونځ نه مخکی به ویستانوکی هیڅ څوتی نه وهی نه به یی کټ کوی اګرکه د اختر مونځ ته د زینت کولو په نیت دا کارکوی اوکه د اختر په اوله ورځ یی قربانی ونکړه نو همداسی په پاتی کپړی (یعنی ویستان او نوکان به نه کټ کوی) تر دی چی قربانی وکړی

۴۵- دا حکم هغه چا سره خاص دی چی قربانی کوی دکور نورو افرادو ته

دا منع متوجه نده ځکه نبی علیه السلام به د خپل کور والاو د طرفه قربانی کوله او هغوی ته یی حکم نه وو کړی چی ویستان او نوکان دی نه کټ کوی

دی وجی نه د قربانی کونکی دکور خلکو لره جایز دی چی پدی لسو ورځوکی خپل ویستان یا نوکان کټ کړی

۴۶ - دا نهی او منع خاص ده په هغه چا پوری چی قربانی د ځان له طرفه

کوی البته که څوک د بل چا د طرفه قربانی کوی چی وصیت یی ورته کړی وی
یا یی وکیل ګرځولی وی نو هغه پدی نهی کی نه شاملېږی (وېستان او نوکان
کټ کولی شی)

او بعضی زنانه چی دا کار کوی چی خپل زوی یا ورور ته د قربانی ورسپاری دی
لپاره چی پدی لسو ورځو کی هغه خپلو وېستانو یا نوکانو کی ګوتی ووهی دا کار
جایز ندی ځکه حکم په قربانی کونکی پسی متعلق دی برابره ده که خپله
قربانی وکړی یا یی بل ته وسپاری

۴۷ - کله چی هغه کس چی د قربانی اراده یی وی د خپلو وېستانو نوکانو یا

د بدن د نوری حصی وېشان واخلی نو هغه باندی هیڅ کفاره نشته او دا کار یی
ددی څخه مانع ندی چی قربانی به پرېږدی قربانی یی صحیح ده او قربانی یی
نه باطلېږی لکه دا بعضی خلکو ګمان دی بلکی الله ته به توبه اوباسی (او
قربانی به کوی)

۴۸ - که چیرته د وېستانو یا نوکانو کټ کولو ته یی ضرورت راشی نو هیڅ

باک نشته چی کټ یی کړی لکه یو نوک یی مات شی او درد کوی تکلیف ورته

رسوی نو هیڅ حرج نشته چی کټ یی کړی یا یو ویښته یی په سترگو پروت وی او
کټ یی کړی یا یو ویښته کټ کړی دی لپاره چی دغه ځای زخمی شوی دی او
دوایی پری اچوی

او په ویښتو کمزولو کی هیڅ حرج نشته اګر که بعضی ویښتانو وغورځیگی بغیر د
قصد نه

۴۹- د ذبح د ادا بو څخه دا هم ده چی د قربانی ځناور د ذبحی ځای ته په

نرمی سره بوځی او سختی دی پری نه کوی د ابن سیرین څخه روایت دی چی
عمر رضی الله عنه یوکس ولیدو چی د قربانی ځناور یی په ښه باندی وهو او
روان کړی یی وو هغه ورته وویل هلاک شی د مرګ ځای ته یی په ارام سره
بوځه

۵۰- چاره به د ذبح نه مخکی خه تیره کړی دی لپاره چی ځناور ته تکلیف

ورنکړی او دا د احسان څخه ده نبی علیه السلام فرمایي بیشکه الله تعالی په هر
چی باندی احسان فرض کړی دی کله چی تاسو وژل کوی نه ښی طریقی سره
وژل وکړی او کله چی تاسو حیوان ذبح کوی نو ښی طریقی سره یی ذبح کړی او
تاسو کی دی یو تن چاره تیره کړه او حیوان ته دی راحت ورکړی

نو د حیوان مخامخ به چاره نه تیره کوی نه دا چی یو حیوان ذبح کوی او بل
ورته کوری ځکه دا د احسان منافی کارونه دی

۵۱- د ذبح په وخت د غواگانو او ګډو او بيزو راخملول مستحب دی او داسی

**حال کی به نشی ذبح کولی چی ولاړی وی یا ناستی ځکه خملول یی بهتر او
پدوی باندی شفقت او نرمی کول دی**

**او چپ طرفته به خملول کیږی ځکه پدی سره په ذبح کولو کی اسانی وی او په
بسی لاس کی به چاړه نیول کیږی او چپ لاس باندی به د حیوان سر نیول کیږی
او څوک چی چپ لاسی وی او په بسی لاس باندی ذبح نشی کولی نو هغه به په
بسی طرف حیوان خملوی لیکن قبلی ته مخامخ او په چپ لاس به یی ذبح کوی
ځکه دده داکار په اسانی سره د ذبح باعث دی**

**او د اوبنانو باره کی سنت دادی چی په ولاړه به نحرکولی شی شاته دوه بسی به
یی کولای وی او مخی ته به تړلی شوی وی**

۵۲- د ذبح کونکی قبلی طرفته مخ کول او د ذبیحه قبلی طرفته متوجه کول

**مستحب دی او دا په هری قربانی کی مستحب دی لیکن په هدی او قربانی کی
یی استحباب موکد دی د ابن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چی باید
یو تن دی پتاسو کی ذبیحه پخپل او د قبلی په درمیان کی وګرځوی**

۵۳- قربانی یو عبادت دی او هر عبادت کی نیت ضروری وی نبي عليه

السلام فرمایي د ټولو اعمالو دارو مدار په نیتونو باندی دی او د هر چا لپاره د عمل هغه ثواب دی چی هغه یی نیت وکړی او نیت ځکه ضروری دی چی مونږ پدی سره د عبادت او عادت مابین کی تمییز کولی شو

او د قربانی د ځناور اغستل او په خپل مقرر وخت کی ذبح کول کافی دی ځکه د نیت تعلق د زړه سره دی او اعمال پدی باندی دلالت کوی

۵۴- د ذبح په وخت بسم الله الله اکبر او دعا ویل پکار دی نو داسی به وایی

بسم الله الله اکبر اللهم ان هذا منك ولك اللهم تقبل منی یا تقبله عن فلان
کله چی د بل چا لطفه قربانی کوی

او پدی کلماتوکی واجب صرف بسم الله ده باقی کلمات ویل مستحب دی

۵۵- د قربانی د ځناور او د هدی د غوښو خرڅول جایز ندی نه ددی د

خرمونو ویستانو وړیو خرڅول جایز دی ځکه چی کوم شی د الله د عبادت په طور سره ادا کړی شی هغی کی واپسی جایز نده او ددی شیانو خرڅول یو نوع واپسی ده

امام احمد فرمایي سبحان الله څرنگه دا خرڅوی او دا یی د الله لپاره قربانی کړی ده

۵۷- جایزنده چی قصاب ته د قربانی نه څه غوښه وغیره ورکړی د هغه د

ذبح یا خدمت په مقابل کی

د علی رضی الله عنه ددی حدیث د وجی هغه فرمایي نبی علیه السلام ما ته امر کړی وو چی زه د هغه په اوسانو باندی قایم وسم او د هغی غوښی څرمنی صدقه کړم او قصاب ته د هغی نه هیڅ ورنکړم او نبی علیه السلام فرمایلی وو چی هغه (قصاب) ته یی مونږ د خپل طرفه ورکوو

او ځکه چی قربانی د الله لپاره ذبح شوی ده نو قصاب ته د هغی څه حصه ورکول د خرڅولو مشابه دی او دا یو نوع رجوع کول دی په قربانی کی چی جایزندی

۵۸- کله چی قصاب فقیر وی یا ملگری وی نو څه باک نشته چی هغی ته د

صدقی په طور ورکړی شی یا د هدیه په طور لیکن مخکی نه به یی شرط نه وی لگولی چی که ذبح به می درله وکړه ما له به یی راکوی

نو دا قصاب به د یو عام غریب حیثیت لری بلکی ده لره یی ورکول بهتر دی ځکه چی ده تکلیف وکه او ځان یی ستړی کړی دی

۵۹- د قربانی کونکی لپاره جایز دی چی د قربانی غوښه و خوری یا یی چا

ته هدیه کړی یا یی صدقه کړی

الله تعالی فرمایي پخپله یی هم و خوری او غریب فقیر ته یی هم ورکړی

او بل مقام کی فرمایي تاسو یی هم و خوری او غریب سوال کونکی ته یی هم ورکړی دغه شان مونږ دا حیوانات ستاسو تابع ګرځولی دی دی لپاره چی تاسو شکر وکړی

۶۰- علماو په هغه مقدار کی اختلاف کړی دی چی قربانی کونکی یی خوری

یا یی هدیه کوی یا یی صدقه کوی

لیکن پدی کی اسانی ده او راجح خبره داده چی دری حصی یی کړی یوه حصه و خوری یوه هدیه کړی یوه صدقه کړی

او دا د ابن مسعود او ابن عمر رضی الله عنهما قول دی

ابو جعفر النحاس فرمایي

او د اکثر و علماو رایه داده چی د هغی څخه ابن مسعود ابن عمر عطا ثوری چی دری حصی کړی شی یوه حصه صدقه کړی یوه هدیه کړی او یوه خپله او دکور خلک و خوری

او که ددریمی حصی نه ډیره یی و خوږه څه باک نشته

۶۱- په قربانی کی د وکیل باره کی حکم دادی چی که هغه ته موکل (چا

چی دا وکیل ګرځولی دی) هغه ورته اجازت کړی وو چی ویی خوری ترینه یا
یی صدقه کړی یا یی هدیه کړی نو کولی یی شی اوکه نه وو نو موکل ته به یی
روغه سپاری

۶۲- د قربانی غوښه صدقه کول او فقیرانو ته ورکول واجب دی برابره ده که

لکه وی اوکه ډیره او د وجوب دلیل دالله دا قول دی چی خپله یی هم و خوری
او غریبانو ته یی ورکړی

۶۳- اهل ذمه ته د قربانی د غوښی ورکول جایز دی خصوصاً کله چی

هغوی غریبانان وی یا د قربانی کونکی ګاونډیان وی یا یی رشته دار وی یا د
هغوی زېړونه د ایمان طرفته مایل کول مقصود وی

الله تعالی فرمایي : الله تاسو د هغه خلکو نه نه منع کوی چی تاسو سره یی
جنگ ندی کړی او تاسو یی له کورونو څخه نه یی ویستلی چی تاسو د هغو سره
نیکی وکړی او هغوی سره احسان وکړی بیشکه الله د احسان کونکو سره مینه
لری

۶۴- په احاديثوکی ثابته ده چی نبی علیه السلام د قربانی د غوښو د ذخیره

کولو نه یو کال منع کړی وه او بیا یی اجازت ورکړی وو یعنی د غوښی د ذخیره
کولو نه د منع حکم منسوخ شوی دی او دا د جمهورو علماو موقف دی

د سلمه بن اکوع رضی الله عنه څخه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیه
وسلم فرمایلی دی کله چی یوکس پتاسوکی قربانی وکړی نو دا دی په دریمه
ورځ پداسی حال کی نه صباح کوی چی کور کی یی د قربانی غوښی نه څه شی
پاتی وی

کله چی راروان کال راغلی صحابه و وویل ای دالله رسول مونږ همغه شان کار
وکړو لکه پروس کال چی موکړی وو

نبی علیه السلام وفرمایل : خپله یی هم و خوری او نورو ته هم ورکړی او ذخیره
یی هم کړی البته پروس کال په خلکو باندی سختی وه نو ما غوښتل چی تاسو
ورسره مدد وکړی

۶۵- اصل داده چی قربانی به د قربانی کونکی په ملک او کلی کی وی او

همغه کلی کی به یی غوښه تقسمیری لیکن د کلی او ملک نه باهر یی کول هم
جایز دی کله چی حاجت وی یا پکی فایده وی

لکه کله چی یو کلی کی قربانیانی ډیر شی او غریب خلک کم وی یا بل کلی کی
حاجت او غربت ډیر وی

۶۶- هغه کس چی خپل وطن کی ندی هغه له جایز دی چی په خپل وطن کی یوکس وکیل مقرر کړی او قربانی ورته وسپاری او هغه یی خلکو کی تقسیم کړی

۶۷- قربانی د عقیقه په ځای باندی کار نکوی ځکه دا هر یو بذاته مقصود عبادت دی او د هر یو سبب مختلف دی نو یو د بل قایم مقام نشی کیدای

والله اعلم

وصلی الله علی نبینا محمد صلی الله علیه وسلم

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library